

betale Gildet, dem maa du ikke ironisere over, endskønt du nok havde den bedste Lyst. For mig er Socialismen ikke et Pengespørgsmaal.

En Arbejder eller Fisker, der abonnerer paa Reaktionen Aviser («Krossur», «Dimma», «Føroyatíðindi» og «Arbeidið»), er som en Mand, der putter en 10 Øre i en Automat, for at faa en Knyt-Næve i Ansigtet. Dette risikerer du ikke ved at abonnere paa «Føroya Socialdemokrat». Det er dit Blad, der taler din Sag.

„Guiding star“ sakin.

Reiðarin heldur afturi fiskimannapeningin. Fiskimenninir meguliggja sak fyrri at fáa teir fáu krónurnar, teir hava vunnit í Grønland.

Tað fór sum ein eldur ímillum manna, tað óhoyrda, at reiðarin á «Guiding star» heldur afturi peningin hjá fiskimenninum á hesum skipi sum endurgjald fyrri, at fiskararnir ifyllgju ta treyt, teir høvdu sett til skipaegarin, ið bað teir víð, ikki víldu fiskalongur enn til 20. august víð Grønland í tí 60 ára gomlu, lítlu sluppini. Hetta vakti av sonnum harm ímillum manna, og er at hugin stóru fyrri at vita, hvussu tað í hesum máli gongur fiskimenninum.

Í eftirfylgjandi geva vit ordætt aftur vitnisburðin av teim trimum høvudsitunum fyrri rættisvirhoyringini, ið fór fram seinasta hósdag.

Sigurd Jensen: 1 Juni Maaned d. A. traf jeg Ejeren af «Guiding star», Mourits Niclasen midt paa Gaden i Thors-havn, og spurgte han mig, om jeg vilde med hans Skib til Grønland. Jeg spurgte om Forholdene og fik blandt andet at vide, at der skulde 17 Mand med. Men Ejeren kunde ikke sige noget bestemt om, hvor lang Tid Skibet skulde blive ved Grønland. Det vilde dog ikke blive længere deroppe end til den 20. August. Der var ingen til Stede ved Samtalen paa Gaden. Vi gik herfra ned i Skibet, hvor der ikke blev talt yderligere. Vi gik derefter derop, hvor Joen Pauli Ellenderson bor. Hans Søn skulde ogsaa med Skibet, og her talte vi nærmere om Sagen. Jeg omtalte, at jeg tidligere havde været med et mindre Skib, «Haabet» til Grønland, og at jeg derfor ikke vilde blive for længe ved Grønland i et mindre Fartøj. Mourits Niclasen gentog heller ikke at «Guiding star» ikke skulde blive liggende ved Grønland efter den 20. August. Efter at jeg som foran nævnt havde beset Skibet, lovede jeg at tage med det som Fisker til Grønland. Et Par Dage derefter blev jeg paamonstret som Fisker. Paa Sejlskaden fra Thors-havn til Sandevaa for Paamonstringen blev jeg klar over, at Jens Jacob J. Niclasen, som er Bror til Mourits Niclasen, skulde være Skibsfører. Baade for og efter Monstringen var det et almindeligt Samtaleemne iblandt hele Mandskabet, at

Skibet ikke skulde blive længere ved Grønland end til 20. August; nogle sagde til 15.—20., andre til 20. August. Under selve Monstringen var der ingen af Mandskabet, der, saavidt som jeg ved, tog Forbehold m. H. t., hvor længe Skibet skulde ligge ved Grønland. Paa Vejen til Grønland blev der ikke, saa vidt jeg ved, talt med Flagskipperen om Tiden, Skibet skulde ligge ved Grønland. I Begyndelsen af August blev der landet 200 Skpd. i Færingehavnen. Mandskabet vidste i Forvejen ikke noget om, at der skulde landes Fisk i Grønland, men gik ud fra, at alt det, der blev fisket, skulde sejles hjem til Færøerne med Skibet. Da vi sejlede fra Færingehavnen efter Landingen af Fiskene blev Fiskeriet daarligt. Omkring den 10.—12. August talte jeg med Flagskipperen om det daarlige Fiskeri og om, at vi skulde sejle fra Grønland den 20. August. Flagskipperen var da i Forvejen klar over, at det var lovet, at Skibet skulde sejle fra Grønland den 20. August. Et Par Dage efter denne Samtale, spurgte Flagskipperen mig om Mandskabet ikke vilde vente et Par Dage længere, hvis vi ved den 20. var i godt Fiskeri, og hertil svarede jeg, at jeg for mit Vedkommende ikke havde noget imod det, og at jeg heller ikke troede, at det øvrige Mandskab havde noget imod det. Jens Jacob J. Niclasen fiskede ikke ret meget selv, hvorimod M. Niclasen fiskede som de andre. Lørdag den 18. August talte Mandskabet om, at vi vilde fiske om Dagen, hvis Skibet vilde sejle om Natten. Dette anmodede Bestemanden om at meddele Skipperen Jens Jacob Niclasen. Søndagen sejlede Skibet. Mandagen den 20. August var godt Fiskevejr. Men der fangedes kun Tusind Fisk med 15 Snorer. Da Fiskeriet altsaa var daarligt, talte Mandskabet indbyrdes paa Dækket om, at der ikke kunde fanges nogen Fisk af Betydning, at Mandskabet derfor vilde holde fast ved Løftet om, at vi skulde sejle fra Grønland den 20. August. Om Morgen blev jeg purret ud af Motorpasseren, og 1/2 Time efter kom jeg paa Dækket, hvor Mourits Niclasen, Bestemanden og to Fiskere ved Navn Vang, samt Flagskipperen stod og fiskede. Saa vidt jeg husker, var der ikke andre paa Dækket den Gang end disse 5 Mand. Jeg sagde intet til dem, og de sagde heller intet til mig. Jeg for derefter ned i Logaret hvor der var to Mænd foruden mig selv, og det blev sagt til mig, om jeg vilde fiske, hvortil jeg svarede nej. Og de to Mænd sagde, at de ogsaa heller ikke vilde fiske. Der var dog een af de to, der var syg, han laa i Køjen. Da der landedes i Færingehavnen, var der fanget ca. 20000 Fisk, som næsten alle sammen blev sollet fra Skibet. Tirsdag den 21. August fangedes der ikke over 600 Fisk, og Onsdagen den 22. August, blev der kun fanget c. 200 Fisk. De Fisk, der fangedes disse to Dage var almindelig Størrelse. I Færingehavnen blev der ikke protesteret imod, at Fiskene blev landet. Det Mandskab, der ikke var med til at fiske efter den 20. var altid klar til at deltage i andet Arbejde i Skibet. Jeg har ikke hørt — hverken af Flagskipperen eller Bestemanden, at Mandskabet vilde blive gjort ansvarligt, hvis de ikke fiskede.

Mourits Niclasen af Glibre, 38 Aar gammel:

Jeg er Ejers af «Guiding star», som er ca. 60 Aar gammel, og som blev underkastet Hovedsyn i Juni Maaned. Paa Sydlands-turen i Foraaret var der 22 Mand og paa Grønlandsturen 17 Mand ombord. At de Folk, som var med paa Islandsturen, var der 12, som ikke kom med paa Grønlandsturen. Grunden til at saa mange ikke tog med til Grønland kender jeg ikke. Jeg var Skipper paa Sydlands-turen, men min Bror Jens Jacob J. Niclasen var Skipper paa Grønlandsturen. Jeg var selv da mønstret som Fisker. Det var mig selv, som anmodede Mandskabet om at tage med paa Grønlandsturen. Leivur Johansen talte jeg med i Mid-vaag, men der blev det ikke endelig aftalt, at han skulde tage med til Grønland. Det var først ved Paamonstringen i Sandevaa, at endelig Aftale skete. Jeg kan ikke bestemt huske, at jeg har sagt til Leivur, at jeg har aftalt noget om Hjemkomsten. Sigurd Jensen talte jeg med i Thors-havn, blandt andet hos J. P. Ellenderson. Jeg holder paa, at der ikke blev talt om nogen bestemt Tid, Skibet skulde sejle fra Grønland. Med Mandskabet i Midvaag for Paamonstringen i Sandevaa blev heller ikke aftalt noget bestemt Tidspunkt for Grønlandsfiskeriet. Afslutning, men bestemt skal jeg ikke sige det. Jeg har til Isak og Leivur Johannessen aftalt, at Fiskeriet vilde være til omkring den 20. August efter-som Omstændighederne passede. Men jeg har ikke nævnt den 20. August som den endelige og sidste Frist. Skibet havde Proviant til Midten af Oktober. Mandag den 20. August var der ikke godt Fiskevejr; der var megen Vind. Der var kun en Baad, som der blev fisket med den Dag. Der fangedes ca. 1100 Fisk. Tirsdag den 21. August var der fint Vejr. Da blev fanget ca. 630 smaa Fisk. Onsdag den 22. August var der ogsaa fint Vejr. Der blev fanget 4—500 Fisk. Omkring den 1. August hørte jeg Mandskabet tale om, at der ikke skulde fiskes længere end til den 20. August, og jeg omtalte ogsaa dette over for Skipperen.

Skipperen Jens Jacob Johannes Niclasen af Midvaag, 28. Aar gammel:

Jeg var Fører af «Guiding star» for Grønlandsturen i Aar. Jeg har ikke skaffet Mandskabet, men jeg var til Stede ved Paamonstringen i Sandevaa, men hverken den Løjtlighed eller tidligere har jeg hørt om-tale, at nogen af Folkene havde faaet Løfte om, at Fiskeriet ved Grønland skulde ophøre den 20. August. Paa Sejlskaden til Grønland sagde Sigurd Jensen, at han troede ganske bestemt, at ingen af Mandskabet vilde kaste Snore efter den 20. August, hvilket jeg sagde, at det kendte jeg ikke noget til, og at der var ingen, der havde sagt noget til mig. Sigurd Jensen talte en Gang imellem ved mig om det samme. Jeg talte ikke med min Broder om dette Spørgsmaal. Indtil Søndagen den 18. August havde kun Sigurd Jensen talt til mig. Efter at vi havde været i Færingehavnen, havde vi til den 18. August — i den Tid var der kun 8 Fiskedage — fanget 1000 Fisk sønden for Store Helle-fiskebanke. Søndag Morgen sagde Bestemanden til mig fra Mandskabet, at omkring den 20.

August kastede ingen Snorerne, hvis Skibet blev liggende nord paa. I Løbet af Søndagen sejlede Skibet sydvest c. 100 Sømil. Om Mandagen den 20. August var det ikke godt Fiskevejr. Der var kun en Baad ude. Der blev fanget 1000 Fisk. Om Mandagen hører jeg ikke noget Vrovl med Mandskabet. Tirsdag Morgen ved 4—5 Tiden lod jeg anden Motorpasser Hans Kristian Joensen purre ud. Men Joensen kom tilbage og sagde, at ingen Mand kom op. Saa purrede jeg selv ud, jeg gik fra Køje til Køje. Men alle i Lu-garet svarede nej. Fra Kahyt-ten kom Mandskabet op undtagen Sigurd og Hans Christoffer Joensen. Denne sidste anmodede jeg ikke om at fiske, da han havde en daarlig Haand, men den næste Dag, da jeg bad ham derom, nægtede han. Tirsdag den 21. August fik vi 632 Fisk. Næste Dag fik vi godt 400 Fisk. Det var godt Fiskevejr baade Tirsdag og Onsdag. Om Onsdagen sagde Bestemanden til mig, at om Skibet sejlede syd over om Natten, vilde Mandskabet fiske om Dagen sydover paa de forskellige Fiskebanke. Men det vilde jeg ikke, for der var saa megen Fisk der, hvor jeg fiskede. Om Onsdagen spurgte jeg Sigurd Jensen, hvor-for Mandskabet ikke fiskede. Sigurd gav ikke noget udtømmende Svar, men talte om andet. Senere sagde Sigurd Jensen, at de ikke vilde fiske, og at 11 af Mandskabet stod en for alle og alle for en, og naar de var 11 imod 5, kunde de gøre, hvad de vilde. Herefter besluttede jeg mig saa til at sejle hjem. Sigurd Jensen vilde heller ikke gaa ind paa at fiske ved Grønland, efter at Skibet var gjort klart til Hjemrejse i Færingehavnen. Da Skibet kom hjem stillede Mandskabet ikke noget Krav om at faa sin Fiske-part fradelst.

So var forhoyrið slitið og byrjaði aftur 1/4 yvir 2, tá ið hinir, ið við høvdu verið, skuldu fyrri. Nakað nýtt kom ikki fram. Allir uttan bestimaðurin og teir tveir motorpassararnir ássannaðu Sigurd Jensens frágreiðing.

Dómarin fyrirlisð forlík, men tað kom ikki til nakað endiligt forlík viðvíkjandi. Talan var um, at fiskimenninir skuldu góðgera reijðaranum við 25 kr. hvør. Sigurd Jensen segði nei. Hann vildi hava sín part ósker-dan, tvey hundrad og nakrar og hálvtrýs krónur vóru einki at geva av.

Tað er greitt av forhoyrinum, at manningin var farin við í tí treysti, at heim skuldi farast tann 20. august, og hevði ongan illgrunan haft av, at ikki lítast kundi á lyftið. Høvdu teir ivast um tað, víldu teir sjálvandi haft tað við í uppámynstingini — men tað er hitt gamla orðtakið um aftur: «at góðvarin maður. . .»

Ílla mátti tað smæt seg at fara til prokurátur fyrri at leggja hond á tey neyðar oyru, ið ein fiskari hevur drigið fyrri við so hørðum kostum, sum tað er at fara til Grønlands við eini 60 ára gamlari lítlari slupp.

Javnaðarmenn

verða bodnir til fundar í Av-haldshásum friggjakvöldið 2. oktbr. kl. 8.

P. M. Dam,
Ringfjalsformaður.

Stiftende Generalforsamling.

Torsdag den 11. Oktober d. A., Kl. 8 1/2 Eftermiddag, afholdes i Logen stiftende Generalforsamling i Færøernes Fortættelses-Sygekasse med følgende

Dagsorden:

- 1) Forelæggelse og Vedtagelse af Vedtægter.
- 2) Valg af Bestyrelse, Revisor og Suppleanter.
- 3) Eventuelt.

Ret til at møde og stemme paa Generalforsamlingen har ethvert paa Færøerne boende Medlem af Sygeforsikringen «Danmark».

Thorshavn, 25. Septbr. 1934.

P. Jensen,
Representant for Sygeforsikringen
«Danmark».

Lýsið í „Føroya Social-Demokrat“

Ein syrgilig ólukkan.

Ein lítill bátur hvalvist á Leynar lógv við pápanum og trimm sonum. Pápin og teir tveir synirnir bjargast, meðan tann eini sonurinn sjóletist fyrri teirra eygum.

Skipari Zacharias Müller, sonur Peter Müller í Kvívík, hevði keypt sær ein bát, ið var fluttur yvir Kollafjørð til Leynar.

Ónsmorgunin um 8—9 tíðina fór hann við trimm smáum sonum sínum til Leynar eftir hesum báti.

Teir drógu bátin út í ósan og lógu og híðaðu eftir lógum til at sleppa út um brotini. Lágætt var, og hon er versta ættin. Við henni eru oftani brotini stór.

Tað er tiltikið, at Leynarlógv hoyrist líka á Skálaskarð. Men henda dagin var hon kortini toluliga kyrr, einans einstøk stór botr vóru. Logini vóru so stalt toluliga góð.

— Teir ællaðu logini góð og lógðu á. Pápin var at kalla einsamallur at rógva — dreingirnir vóru so smáir, at teir gjordu lítlan mun, og kundi hann so stalt ikki vera óg skjóttur á lógnum. Eitt óføra stórt brot reist seg og hálvdist yvir bátin og hvøldi hann. Báturinn slongdist í brotinum móti urðini heiman fyrri lónna. Allir menn, sum sóu til, skundaðu sær at koma til hjálpar. Men teir yórðu tess verri ov seinir. Pápin svam í land við tí eina soninum, ið hann rætti til ein mann, ið vaðað á ímóti honum. Tann elsti sonurinn bjargaði sær sjálvum. Hann dugði at svimja. Men hin triði drongurinn hvarv og sást ikki aftur. Ívaleyrt er hann sligin ímóti urðini. Seinni um dagin rak líkið upp á sandin.

Tað var ein tung og dýpur stund hjá pápanum og øllum teim, ið hjá vóru, at vera vitni til hesa syrgiligu vanluku — uttan at kunna hjálpa.

